

prošba, učiněná z návrhu Augustova, aby Bratři směli otevřít své sbory, když byly vypsaný modlitby za zdar tažení proti Turkům [1566]. Je prý dosti kostelů v Čechách, ve kterých se Bratři mohou modlit. Z Pardubic, na králově panství, byli Bratři téhož roku vypověděni; obrátili se do Prostějova a pan Vratislav z Pernštejna je přijal s chválou jejich chování a zbožnosti. Nepomohlo veřejné věnování císaři v německém kancionále bratrském [1566], jehož výtisk odevzdali moravští bratřičtí páni s Oldřichem z Kounic v čele císaři ve Vídni v audienci vyjednané Vratislavem z Pernštejna, aby se přitom za své české spolubratry přimluví. Neprospěl ani odchod arciknížete Ferdinanda z úřadu českého místodržícího do Tyrol [1567]. Maxmilián dokonce obnovil Jakubský mandát [1568].

Šlechta podobojí usilovala o náboženskou svobodu zároveň s Bratřími. Vyžádala si zrušení kompaktát jako zemského zákona, protože přítomné potřebě novoutrakvistů již dávno nevyhovovala [1567]. Místo kompaktát se dovolávali prostě zásady řídit se ve víře a v uspořádání církve podle Božího slova a zamýšleli si vymoci od krále uznání Augsburské konfese. Od r. 1555 měla zákonnou platnost v Říši; i v obojích Rakousích ji Maxmilián povolil tamním stavům [1568]; v Čechách se Augsburského vyznání výslovně přidrželi nejen Němci reformaci získaní, jejichž počet stále rostl, ale i mnozí Češi; k tomu měla Augustana jméno vyznání obecně evangelického. Páni zvali i Bratry ke společnému postupu v té věci [1571] a nazvali je svými milými bratry, ba připojili uznalý projev očekávání, že jim Bratři budou nápomocni k zavedení lepšího řádu v církvi. Bylo to vítané podání ruky a Bratři ji neodmítli. Pověděli jsme již, že B. Augusta toho roku jednal s administrátorem podobojí a že se Úzká rada otázkou poměru k Augsburské konfesi vážně zabývala za vedení Blahoslavova. Ale přičiněním staroutrakvistů a hlavně katolíků vyzněla akce u panovníka bez úspěchu.

Přímé pronásledování na Bratry v době Maxmiliánově kromě pardubického případu již nedolehlo. Obecná nespokojenost s jeho postupem vůči evangelíkům si vynutila jistou úlevu, takže žaloby kněží na bratrská shromáždění zůstávaly nevyšetřeny.

To byla situace, za níž zemřeli oba přední senioři Jednoty, Blahoslav i Augusta. Nové volby na jejich místa nebylo třeba. Již před smrtí Blahoslavovou, v říjnu 1571, byli zvoleni *tři biskupové*: Ondřej Štefan [† 1577] pro Moravu se sídlem v Ivančicích po bok Blahoslavovi, pro Čechy Jan Kálef, jenž již za B. Roha sloužil v Mladé Boleslavi, byl tu nyní postaven vedle B. Augusty a odtud vedl Jednotu v Čechách až do r. 1588, kdy zemřel, a B. Lorenc [† 1587] pro Polsko, kde působil vedle B. Izraele v Ostrorogu. Úřad sudího zastávali krátký čas B. Blahoslav s B. Izraelem. Nyní v něm setrval B. Izrael sám a vykonával jej nejprve z Polska, od r. 1579 z Lipníka až do své smrti r. 1588. Úřad písařů byl svěřen B. Štefanovi a B. Lorencovi.

Bratřičtí Starší pokračovali v péči o *vnitřní rozvoj sborů* a o udržení samostatné existence Jednoty vedle církve podobojí či luterské. Bylo potřebí vyrovnávat se s poklesem kázně ve sborech, mělo-li co platit stále poukazování, že se s jinými církvemi nemohou zcela spojit pro nedostatek řádu a kázně v nich. Čím jiným měla Jednota vynikat v této době, kdy již byl patrný úbytek přístupů z podobojích, protože probuzení jednotlivci nalezali již v české a moravské církvi učení do značné míry očištěné, skutečně evangelické? Bylo třeba dbát i na úroveň kněží a kněžského dorostu, zvláště když v této době i v české Jednotě — jako o něco dříve v Polsku — docházelo častěji k sňatkům kněží a jejich rodinný život dával nový ráz životu v bratrských domech. Bratři nemohli nevidět, že se rozdíl mezi nimi a mezi ostatními českými evangelíky zmenšuje.

Že však proto nijak nemínili upustit od své vlastní cesty, ukazuje zejména zájem o správné vyjádření vlastního vyznání v ústí a o jeho publikaci v míře co největší. Naléhavým úkolem jeví se Bratřím, aby byl pořízen *nový latinský text konfese*. Překlad Buriana Sobka z Kornic z r. 1538 nebyl nejšťastnější. I z toho důvodu byli Bratři tolikrát vybízeni, aby své učení vyjadřovali jasněji. Zatím pak byla již v českém, německém a polském textu v oběhu redakce Červenkova z r. 1561, opakovaná r. 1564. R. 1558 vydal Flacius táboorskou konfesi Mikuláše Biskupce pod jménem konfese valdenské, jak tím jménem byli